No. 1746 **Zaterdag 16 Juni 1917.** **34ste Jaargang**

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.

BUREAU VAN DIT BLAD
Waterkant No 4, Overzijde.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Verslag
VAN DE
Openbare Behandeling
DER
Koloniale Begrooting
IN DEN
Kolonialen Raad.
IV.

Bij onderartikel 36 vraagt de heer **Forbes** wederom het woord en zegt:

„Mijnheer de Voorzitter.

Aanvankelijk was ik, zooals U en de andere leden van den Raad bekend is, voornemens dit artikel te amendeeren, namelijk om af te voeren het crediet voor twee boschwachters op Curaçao.

Niet dat ik door de Memorie van Antwoord overtuigd ben geworden, dat die boschwachters noodig zijn, maar eenvoudig omdat, waar de Raad het politietoezicht onvoldoende acht, ik het inconsequent zou achten beambten, die, hoe dan ook, met eenig toezicht belast zijn, af te schaffen.

Dat echter die boschwachters zoo noodig zijn, kan ik niet toegeven. Als ik wel ingelicht ben, doen zij hoofdzakelijk dienst op het complex gronden Dokterstuin–Pannekoek, welk complex verkaveld is en binnenkort in huur uitgegeven moet zijn, als het ernst is met de verplaatsing der pachters.

Waarom dan toch zijn de boschwachters voor dat complex zoo hoog noodig, terwijl de andere gronden geen toezicht schijnen te vereischen? Bovendien is er politiewacht op Dokterstuin; politie dus vlak bij. Gevoelt het Bestuur niet, dat zijn redeneering niet opgaat?

Zooals reeds gezegd, zal ik geen amendement indienen, omdat ik weet, dat er in de buitendistricten gestolen wordt, en veel ook, en dat het politietoezicht geheel onvoldoende is."

De gemachtigde van den Gouverneur, de heer **van der Veen Zeppenfeldt**, beantwoordt den heer Forbes als volgt:

„Mijnheer de Voorzitter.

De boschwachters worden aangesteld om toezicht te houden op Gouvernementsgronden. Zij zijn tevens belast met de opsporing van misdaden, wanbedrijven en overtredingen. Zij zijn een hulp voor de politie en kunnen dus zeer nuttig werkzaam zijn.

De uitgaven komen mij daarom wel gemotiveerd voor, zoolang als er gronden zijn, waarop toezicht moet worden gehouden en gewaakt dient te worden tegen misdrijven. Met dagteekening van 4 April 1917 schreef de Districtmeester aan den Gouverneur het volgende: „Ik heb de eer UHoogedelgestrenge beleefd mede te deelen, dat de boschwachters in deze districten beslist noodig zijn, wil men de vernieling der uitgestrekte bosschen op Dokterstuin en Pannekoek tegengaan. Zelfs acht ik het aanstellen van een of meer nieuwe boschwachters noodig, vooral in dezen tijd, dat houtskool zoo in prijs gestegen is, hetgeen de op bovenbedoelde gronden wonende personen aanmoedigt om clandestien daarop hout te hakken, om kolen te branden. Men kan zich niet voorstellen hoeveel moeite de Districtmeester heeft om zulks tegen te gaan."

Niemand meer het woord verlangende wordt het onderartikel 36 zonder hoofdelijke stemming en worden de onderartikelen 37 tot en met 95 (onderartikel 63, 82 en 95 zooals gewijzigd bij nota van wijzigingen), elk afzonderlijk, eveneens zonder hoofdelijke stemming noch discussie, aangenomen.

Bij onderartikel 96 vraagt de heer **Forbes** nogmaals het woord en zegt:

„Mijnheer de Voorzitter.

Een enkel woord over de wegen in de buitendistricten.

De wegen zijn — dat behoeft heusch niet ontkend te worden — slecht, op sommige plaatsen zeer slecht.

Jaren lang is voor de herstelling daarvan het materiaal gebruikt, dat men ter plaatse langs den weg kon krijgen. Klei, gewone teelaarde dikwijls. Het spreekt van zelf dat, bij zulk een systeem van herstelling, de wegen steeds slechter en slechter werden. Waar men zich wat meer kosten heeft getroost om beter materiaal te krijgen, zijn de wegen veel beter en kosten dan ook minder aan onderhoud.

Ik wil hier speciaal de aandacht vestigen op den weg langs de plantages Daniel en Hermanus. Op verschillende plaatsen is die weg, die toch de hoofdweg is, zoo van de plantages Port Marie, Rif, Jankok en Hermanus, als van het geheele vijfde district, bij regens haast onbegaanbaar. Diepe kuilen, gaten en geulen zijn er door de regens ingeslagen. En de herstelling vordert langzaam. Wij zijn reeds bijna midden in het droge seizoen en nog is er maar een zeer klein gedeelte daarvan hersteld.

Gaarne wil ik hier constateeren, dat, waar nu aan den weg gewerkt wordt, er het beste materiaal wordt gebruikt. Ik hoop, dat de Directeur van Openbare Werken ook wat meer aandacht zal schenken aan den waterafvoer. Dat moet niet zoo maar over den weg, maar langs den weg en door z. g. „labado's" of overlaten.

Ook zou ik willen vragen of het niet mogelijk is bij reparatiën van den weg, zooveel mogelijk de toppen der heuveltjes, waarover de weg loopt, wat uit te graven.

Dringend vereischt ook nog eene deugdelijke herstelling de z. g. lange weg, bij de plantage Piscadera, die op vele plaatsen in een deplorabelen toestand verkeert en bij regens onbruikbaar dreigt te worden. Verder wil ik nog wijzen op een kuil midden in den zeer begaanen weg, dicht bij Cas Chiquito. Met een uitgaaf van een gulden is dat gat gestopt en toch laat men het bestaan. Wat voor indruk, zoo vraag ik mij af, moeten de talrijke vreemdelingen, die autoritjes maken, van onze toestanden op het gebied van wegenzorg wel krijgen?

Als het werk den Directeur te veel is — wat ik mij best kan voorstellen — dan moet men er weer toe besluiten, zooals vroeger, een afzonderlijken Inspecteur over de wegen aan te stellen. Vroeger waren de wegen toch beter, en vroeger, zoo zeggen altijd de ouden van dagen, — maar dat neem ik niet voor mijn rekening — regende het toch veel meer.

Nu ik toch over de wegen bezig ben, een enkel woord over de straat langs het erf Wacao, waarover in het Voorloopig Verslag gesproken werd.

De Gouverneur zegt, dat de eigenaar van dat erf te veel vraagt voor een strookje gronds, om den weg daar recht te maken.

Maar, waarom dan niet onteigend? Het gaat hier toch om een algemeen belang en om een paar Meter grond."

De gemachtigde van den Gouverneur, de heer **van der Breggen** antwoordt hierop:

„Mijnheer de Voorzitter.

Op hetgeen het geachte Lid Forbes over den toestand van de buitenwegen zeide, zou ik het volgende willen antwoorden.

Voor het onderhoud der wegen in de buitendistricten is de laatste jaren uitgetrokken geweest een bedrag van f 4000,—, zijnde 400,000 cent. De wegen in de buitendistricten hebben een gezamenlijke lengte van ongeveer 200 Kilometer of 200,000 meter. Per strekkende meter is dus per jaar voor het onderhoud daarvan beschikbaar 2 cent. Bij een wegbreedte van gemiddeld 5 meter is dit dus minder dan een halve cent per vierkante meter.

Het spreekt dan wel van zelf, dat men bij de beoordeeling van den toestand dier wegen geen hooge eischen mag stellen.

Door de zware regens, in het afgeloopen jaar gevallen, zijn de buitenwegen in een slechten toestand komen te verkeeren. Dadelijk is met het herstellen een aanvang gemaakt en daarmede wordt geregeld voortgegaan.

Binnen enkele weken zullen de daarvoor uitgetrokken gelden verbruikt zijn. Het vorige jaar waren door de zware regens de gelden niet toereikend en moest de post worden overschreden. Eventueel zal dit ook dit jaar kunnen geschieden.

De weg „Kleine Berg"—„Daniel" wordt verbeterd.

Het gruis, dat voor de verbetering van de buitenwegen gebezigd wordt, is van de beste ter plaatse verkrijgbare kwaliteit. Er mag soms een weinig klei doorheen zitten: dat het materiaal voor verbetering gebezigd geheel of grootendeels uit klei zou bestaan, kan ik niet toegeven.

De verhooging van den loonstandaard van f 0.50 tot f 0.75 per werkdag is voor het vergoote deel de reden van het voorstel tot verhooging van den post. Hiervan zullen dus niet al te groote verwachtingen mogen worden gekoesterd.

Waar het onderhoud der wegen gedurende de eerste jaren dat ik hier was bij den ouddistrictmeester Beaujon en den districtmeester Thielen, die, als beter met plaatselijke toestanden op de hoogte moeten worden beschouwd, in goede handen was toevertrouwd, meen ik, dat het te verontschuldigen is, dat ik mij meer met andere verbeteringswerken heb beziggehouden.

Trouwens, zoolang ik hier ben, hebben de tijdsomstandigheden niet gedoogd bijzondere gelden voor buitengewoon onderhoud uit te trekken, zelfs niet voor de wegen in het stadsdistrict met veel grooter verkeer daarover.

Om dezelfde reden is de verflauwing van de bocht in de Breedestraat aan de Overzijde nog niet nader aan de orde gekomen.

Het gat in den weg bij Cas Chiquito is waarschijnlijk aan het oog ontsnapt en zal worden opgevuld.

Ik dank U, Mijnheer de Voorzitter."

De heer FORBES, repliceerend, zegt:

„Mijnheer de Voorzitter.

Met verbazing verneem ik van den geachten gedelegeerde, dat van het bedrag uitgetrokken voor onderhoud en herstelling van de wegen in de buitendistricten nu reeds bijna alles is uitgegeven, terwijl er tot nu toe betrekkelijk weinig werk is verricht. Naar ik vermeen is deze post voor overschrijding vatbaar; ik geef den gedelegeerde in overweging met het Bestuur in overleg te treden ter verkrijging van de daarvoor benoodigde gelden, ten einde die herstellingen vóór 't invallen van het regenseizoen te kunnen doen; ik vrees, dat wij anders bij niet tijdig herstellen van de wegen hetzelfde zullen ondervinden als in het afgeloopen jaar, n. l. dat de verbinding tusschen stads- en buitendistricten op een gegeven oogenblik geheel gestremd zal zijn.

De hoofdweg, leidende naar de plantages Hermanus, Jankok, Rif en Port Marie, verkeert op dit oogenblik in een zeer slechten toestand, op sommige punten is hij zelfs onbegaanbaar. Ik vestig daarom nogmaals de aandacht van den Directeur van Openbare Werken daarop en hoop, dat er spoedig tot herstelling van dien weg zal worden overgegaan.

Voorts zou ik nog in overweging willen geven om de heuveltoppen in de nabijheid der wegen, waar er gewerkt wordt, te laten uitgraven. De alsdan verkregen aarde zou voor de herstelling der wegen kunnen worgebruikt."

De gemachtigde van den Gouverneur, de heer VAN DER BREGGEN, dupliceerend, zegt dat het bedrag van f 4000 voor het onderhoud van de wegen in de buitendistricten uitgetrokken, al niet toereikend is voor het gewone onderhoud dier wegen, laat staan om daaruit bovendien de kosten te kwijten om hellingen in bestaande wegen te verflauwen, zooals vroeger bij de „Groote Berg" en de „Kleine Berg" is geschied.

De VOORZITTER, zich tot dezen gemachtigde wendende, vraagt waarom deze post niet meer verhoogd werd, nu zoowel Bestuur als Raad het er over eens zijn, dat hij te laag was.

De Gemachtigde antwoordt, dat de tijdsomstandigheden het niet toelaten meerdere gelden aan te vragen; de verhooging van f 2000 is grootendeels een gevolg van de verhooging van den loonstandaard en kon niet langer worden uitgesteld.

De heer FORBES merkt hierna op dat hij niet de uitgraving van de hellingen bij den „Groote Berg" op het oog heeft, dat het, om den weg Kleine Berg-Daniel te verbeteren, voordeeliger zou zijn om het gruis te laten halen van de heuveltoppen op den weg Hermanus–Jankok.

De gemachtigde van den Gouverneur zegt voor dit bijzonder geval gaarne een onderzoek toe.

Nadat de verschillende artikelen en de begrooting in haar geheel waren goedgekeurd, besloot de VOORZITTER met een kort woord tot den Heer WINKEL die het misschien vreemd zal gevonden hebben, dat hij, Voorzitter, hem het woord heeft geweigerd, maar aangezien de heer Winkel en de gemachtigde van den Gouverneur, de heer Mr. Gorsira, ieder driemaal het woord hadden gevoerd, was er geen aanleiding meer om den heer Winkel nog eens het woord te verleenen.

Verder deelt de Voorzitter mede, dat het ontwerp-verordening in zijn geheel nog niet in stemming kan worden gebracht. Het amendement-Muller op onderartikel 11, waarover bij stemming de stemmen staakten, moet, volgens art. 83 van het Regeeringsreglement, in een volgende vergadering opnieuw in stemming worden gebracht. Hij stelt voor dat te doen in eene vergadering, te houden op den volgenden dag om 3 uur des namiddags, waarin dan tevens het ontwerp in zijn geheel in stemming zal worden gebracht.

Conform wordt besloten.

Niemand meer het woord verlangende verklaart de Voorzitter de vergadering gesloten.

Den volgenden middag opende de Voorzitter de vergadering en zegt, dat deze vergadering belegd is om het amendement van het lid H. Statius Muller tot afvoering van den op het ontwerp-verordening, waarbij voorloopig wordt vastgesteld de koloniale huishoudelijke begrooting voor het dienstjaar 1918, onder art. 11 voorkomenden memoriepost „Kosten van aanschaffing van een stoomschip voor het onderhouden van de gemeenschap tusschen de eilanden der kolonie onderling", bij de behandeling waarvan in de zitting van den 3den Mei 1917 de stemmen staakten, in herstemming te brengen.

De heer **Edwin Senior** vraagt het woord om zijn stem toe te lichten en zegt:

„Mijnheer de Voorzitter.

Gaarne wil ik een woord in het midden brengen om mijn stem te motiveeren. Ik wil laten blijken, dat ik gisteravond vóór het amendement van het geachte medelid Muller tot afvoering uit de begrooting van den post „Kosten van aanschaffing van een stoomschip voor het onderhouden van de gemeenschap tusschen de eilanden der kolonie onderling-*Memorie*" gestemd heb, niet als een protest tegen de stoomverbinding, maar omdat ik in de tegenwoordige tijden zulk een memoriepost ongewenscht acht. Ik ben altijd onder de normale omstandigheden een voorstander geweest van een geregelde stoomvaartverbinding tusschen de eilanden, ik heb zelf de oprichting van zulk een verbinding met de *Cristiansted* tot stand helpen brengen en heb ook verscheidene jaren met alle mogelijke krachten voor de ontwikkeling van dezen dienst gewerkt, maar de resultaten waren, helaas, niet zooals wij ze verwacht en gewenscht hadden. Misschien dat zoo de dienst nog langer had kunnen *voortbestaan*, wij ten slotte ons doel zouden bereikt hebben. Maar nu andere tijden aangebroken zijn, ja, deze zelfs met den dag veranderen, en wij onder zeer abnormale omstandigheden verkeeren, welke, mij dunkt, nog na den oorlog voor eenigen tijd zullen blijven voortduren, meen ik, dat, hoe gaarne ook ik een stoomvaartverbinding tusschen de eilanden blijf wenschen, wij voorloopig alle hoop moeten opgeven om een zoodanigen dienst met eigen schip ingesteld te zien, aangezien de kosten, zoowel voor het aanschaffen als voor de exploitatie daarvan, te hoog zullen oploopen, en m. i. niet gerechtvaardigd zullen zijn. En nu dat er toch kans bestaat, dat de Red D Booten het eiland St. Thomas, welk onlangs door de V. S. van Noord Amerika overgenomen is, geregeld zullen aandoen, en hoogstwaarschijnlijk er ook tusschen St. Thomas en St. Kitts andere stoomgelegenheden zullen bestaan, — trouwens meen ik, dat de Quebec Line reeds vroeger zulke reizen maakte, — zal het wel voor het Bestuur niet moeilijk zijn, hoop ik, om door een eventueele regeling met die Lijnen, of met andere, een betere en snellere gemeenschap met de bovenwindsche eilanden, der kolonie te bereiken, die goedkooper zal wezen dan een schip te laten bouwen, charteren of aankoopen. Voor de benedenwindsche eilanden zal wel ook, hoop ik, door het Bestuur een gunstige regeling te treffen zijn, zoolang de abnormale omstandigheden heerschen. Ik ben het dus eens met Z. E. den Minister van Koloniën, waar hij onlangs in de Kamer gezegd heeft, dat nu de prijzen dermate opgeloopen zijn, het beter is op het oogenblik een tijdelijken maatregel te nemen en betere tijden af te wachten, alvorens wij een vaste stoomvaartverbinding tusschen de eilanden onderling instellen. Men zal mij misschien zeggen, dat de memoriepost voor het aanschaffen van een stoomboot toch geen kwaad kan doen, daar de Regeering zelf er niet op gesteld is om zulks onder de tegenwoordige omstandigheden te doen. Dat wil ik gaarne toegeven, maar waarom dan ook een memoriepost, terwijl in dit geval bij mij de vrees bestaat, dat na den oorlog, als men ziet, dat de prijzen vooreerst nog niet dalen, men misschien toch op een gegeven oogenblik zal overgaan tot het aankoopen, charteren of bouwen van een stoomboot, aangezien er in de Kamer dikwijls daarop aangedrongen wordt; en dan zitten wij met een te duur scheepje misschien. Daarentegen, indien met de regelingen, die door het Bestuur tijdelijk zouden zijn getroffen, niet de gewenschte resultaten te verkrijgen zijn en de normale tijden weer aanbreken, zoodat dan een geschikt scheepje onder normale condities gebouwd, gekocht of gecharterd zou kunnen worden, zou het Bestuur nog altijd bij suppletoire begrooting het krediet daartoe bij den Raad kun-

nen aanvragen, waardoor de Raad dan ook nogmaals gekend wordt.

Deze zijn mijne bezwaren, Mijnheer de Voorzitter, tegen het aannemen van den bewusten memoriepost. en daarom zal ik weer vóór het amendement Muller stemmen, mij losmakend van de toelichting daarvan door den voorsteller.

Ik dank U."

Bij loting wordt beslist, dat de stemming bij No. 6 van de presentielijst zal aanvangen.

Het amendement in stemming gebracht, wordt met 6 stemmen vóór en 4 tegen aangenomen.

Vóór stemmen de heeren Statius Muller, Lansberg, Senior, Forbes, de Ondervoorzitter en de Voorzitter.

Tegen de heeren Sutherland, Penso, Van der Veen Zeppenfeldt en Winkel.

Het ontwerp in zijn geheel, zooals gewijzigd, en waarbij de artikelen 12 tot en met 114 een nummer opschuiven, wordt zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde, noch iemand het woord verlangende, bedankt de Voorzitter de gemachtigden van den Gouverneur voor hunne aan den Raad verstrekte inlichtingen, en verklaart de vergadering gesloten.

Notulen van den Kol. Raad.

Ingezonden.

Curaçao, 12 Juni 1917.

Geachte Heer Redacteur.

Vergun me s. v. p. een kleine plaatsruimte in Uw veelgelezen blad.

M. d. R. Ik schrijf niet graag in couranten. U weet: „Wie aan den weg timmert, heeft veel bekijks". Toch kan het gebeuren, dat men er noodgedwongen toe overgaat. Dit is met mij het geval na lezing van het ingezonden artikel „Naar aanleiding van een verslag", voorkomende in Uw blad van 9 dezer.

Bijzonder viel mijn aandacht op deze zinsnede: „Maar vergelijkt men onderwijs met onderwijs, het bijzondere met het openbare, dan is het geen geheim in de kolonie, dat het bijzonder onderwijs gunstig afsteekt bij het openbare En welk van beiden heeft der kolonie de meeste diensten bewezen?"

De schrijver, die blijkbaar een even warm voorstander is van het bijzonder onderwijs als ik ben van het openbaar, beweert dus boudweg: „Iedereen in de kolonie weet het, voor niemand is het een geheim, het bijzonder onderwijs is veel beter dan het openbaar."

M. d. R. Ik verzeker U, dat dit voor mij en voor velen met mij wel een geheim is. Ik ben er heelemaal niet van overtuigd, dat het openbaar onderwijs in de kolonie minder goed zou zijn dan het bijzonder. Versta me wel, ik spreek daardoor geen oordeel uit over het bijzonder onderwijs, daarvan onthoud ik mij liever, doch ik wil alleen de aandacht vestigen op het feit, dat nu alweer, waarschijnlijk door iemand, die geheel buiten het onderwijs staat, een onverdiende aanval tegen het openbaar onderwijs wordt gedaan.

We hebben op ons eiland slechts 3 openbare scholen.

De Wilhelminaschool is, dank zij de uitnemende leiding van Mevrouw van Breemen-Kruyt, zeer goed. Dat is van algemeene bekendheid. Ik maak me sterk, dat er geen enkele school in de kolonie Curaçao aan te wijzen is, waar het Hollandsch zoo goed gesproken wordt als daar. De Emmaschool is goed. De heer Krijt besteedt daar werkelijk zijn beste krachten aan. We krijgen op de Hendrikschool dikwijls jongens, die de school van den heer Krijt afgeloopen hebben en die daar dan een heel goed figuur slaan.

Rest ons nog „de arme Hendrikschool", zooals Jan Paul die in zijn geestig geschreven „Curaçaosche Ditjes en Datjes" noemt. Ja, M. d. R., met recht mag men zeggen, „Arme Hendrikschool". Wat heeft die in de laatste jaren veel te verduren gehad. Doch gelukkig, we gaan daar een betere toekomst tegemoet. Laat het Gouvernement maar zorgen, dat het den heer Welling houdt en laat het hem een paar flinke mannetjes erbij geven, dan verzeker ik U, dat de Heeren van het Bijzonder Onderwijs een heelen dobber zullen hebben om tegen de Hendrikschool op te werken.

Hierboven toonde ik dus aan, dat van de 3 openbare scholen op dit eiland 2 goed zijn en één, laten we maar zeggen, „slecht." Is daarmede nu bewezen, M. d. R., dat het bijzonder onderwijs beter is dan het openbaar?

Niet lang geleden zeide ik tot den heer Inspecteur van het onderwijs en ik herhaal het hier in 't openbaar: „Ik zou wel eens willen, dat er een officiëel eind-examen werd ingesteld voor de jongelui, die de Muloscholen afgeloopen hebben." Daarmede bedoel ik een examen, afgenomen door een onpartijdige commissie, voor alle deelnemers hetzelfde examenwerk, in éénzelfde lokaal en op dezelfde dagen. De uitslag zou dan kunnen uitmaken, of de bewering van den Heer A. K. juist is.

Gaarne zou ik dien heer willen vragen: „Waarop is uw oordeel gebaseerd? Toch niet op verslagen van den Inspecteur, Schoolcommissie of van het gesprokene in den Koloniaten Raad? Kent U het openbaar onderwijs van nabij?" U herinnert U toch zeker wel, dat de heer T. W. P. Winkel er duchtig van langs kreeg, toen hij een minder gunstig oordeel uitsprak over het bijzonder onderwijs. „De man heeft nog nooit een stap gedaan in een bijzondere school en toch durft hij zich een oordeel permitteeren," zoo heette het. Den Heer de Marchena ging het al evenzoo.

En zelfs, wanneer men de bijzondere scholen bezocht heeft, mag men geen oordeel uitspreken over dit onderwijs. De heer Welling toch heeft als wn. Inspecteur van het Onderwijs de bijzondere scholen herhaaldelijk bezocht. Zijn oordeel over de buiten scholen was niet gunstig. Maar hoe kon het ook anders: „Die mijnheer Welling is niet met de Curaçaosche toestanden op de hoogte," zoo hoorde men toen. Ja, in den kolonialen Raad werd zelf gezegd, dat zijn rapport in tegenspraak was met dat van den heuschen Inspecteur van het Onderwijs, den Heer Meerdink, die zich heel wat gunstiger over de buitenscholen zou uitgesproken hebben. Tot heden spijt het me, dat de heer Welling toen niet achter de groene tafel zat. Ik beloof U, dat hij de Heeren van antwoord gediend zou hebben.

Wat moet den verdediger van het bijzonder onderwijs de schrik om het hart geslagen zijn, toen bij de behandeling der laatste begrooting de heer Meerdink rondweg verklaarde: „Ik ben het geheel met den heer Welling eens."

Twee deskundigen, die herhaalde malen de buitenscholen bezochten, verklaren, dat de resultaten van dat onderwijs ongunstig zijn. Doch die heeren voldoen slechts aan twee vereischten. 1o. Ze zijn deskundigen; 2o. Ze kennen het bijzonder onderwijs van nabij. Maar de 3e eisch ontbreekt, nl: Ze dienen op de hoogte te zijn met de Curaçaosche toestanden, en daaraan voldoen ze niet.

Neen, dan was professor Kraus een kraan. Die wist zich in een paar dagen geheel met de Curaçaosche toestanden vertrouwd te maken, zoodat ook zijn oordeel over 't bijzonder onderwijs gunstig was.

Ja, M. d. R., zoo gaat het: 't Openbaar onderwijs kan wel een stootje verdragen, maar van 't Bijzonder Onderwijs, blijf daar af.

„En welk van beiden heeft der Kolonie de meeste diensten bewezen?"

Natuurlijk volgens den Heer A. K. het Bijzonder Onderwijs.

Helaas, M. d. R. dat ik en velen met mij het daarmede ook al niet eens zijn. Laat de geachte inzender eens een staatje maken van mannen van beteekenis in de kolonie, en laat hem dan eens nagaan, welk percentage van de openbare en welk van de bijzondere school afkomstig is. Zal hij dan nog durven beweren, dat de bijzondere school de kolonie meer diensten heeft bewezen dan de openbare?

Hiermede zal ik eindigen, M. d. R. Ik heb gezegd, wat me op 't hart ligt. Uitdrukkelijk wil ik er nog de aandacht op vestigen, dat het absoluut niet in mijn bedoeling ligt iets onaangenaams te zeggen aan het adres van het Bijzonder Onderwijs of van hen, die daarbij werkzaam zijn. Integendeel, ik heb te veel eerbied voor de opoffering en toewijding, waarmede onderwijzers en onderwijzeressen hun moeilijke taak vervullen. Doel van dit schrijven is slechts er op te wijzen, dat zonder eenige reden en blijkbaar zeer onnadenkend een insinuatie is neergeschreven aan 't adres der Openbare school.

Met beleefden dank voor de opname, M. d. R.

Hoogachtend UEds d. dn.

VOOREN.

Een Frater gesneuveld.

Men schrijft aan „Het Huisgezin" uit Tilburg:

De Zeereerw. Frater Superior ontving heden het volgende schrijven:

Mij gevalt de droevige plicht u aan te kondigen, dat de eerw. Frater Bobbaerts — Frater M. Serenus, laatstelijk werkzaam in het Fratershuis te Bokstel — op 1 April rond 10 uren 's avonds, door een granaatscherf gedood werd, terwijl hij in eerste lijn, onder een hevig granaten-bombardement met een makker een gekwetste wegdroeg. Hij werd door den koning vereerd met het ridderkruis van Leopold II en het oorlogskruis.

Daags te voren was ik nog lang in gesprek geweest met frater Bobbaerts en had den hoogen eenvoud van dezen engelachtigen jongeling stil bewonderd.

Het scheen, alsof de oorlog niets van zijn innerlijken vrede had weggenomen en dat te mogen bestatigen is wel de schoonste lofrede en de meest troostvolle verzekering voor al degenen, die hem lief hadden.

Frater Bobbaerts werd vandaag 3 April om 10 uur begraven (ik mag niet zeggen waar) en de Absoute werd gezongen door Mgr. Marinus, hoofdaalmoezenier van 't Belgisch leger.

Richt u tot den minister van oorlog (van België) voor al de inlichtingen die ik u hier niet mag geven.

Gansch toegenegen in Xo

IS. LAMBRECHTS,

Bijgevoegd leger-aalmoezenier Belgisch Veldleger.

De Heer geve onzen dierbaren medebroeder frater M. Serenus de eeuwige rust en het eeuwige licht verlichte hem.

Hoe Gust God zag.

Onder dezen titel vertelt de Z.Eerw. Pater Van Mierlo S. J., het volgende verhaal van een soldaat in „De Stem uit België":

Het was nog bij Antwerpen, in de eerste dagen van de belegering. De Duitschers rukten met alle geweld vooruit; wij hadden in allerhaast moeten terugtrekken. Wij bevonden ons in 't vlakke veld, toen opeens het ontzenuwend geknetter der mitrailleuzen langs alle kanten op ons losbrak. We hadden juist den tijd, eenige kameraden en ik, om in een gracht te springen en ons achter den dijk te verduiken. We lagen met onze beenen plat in 't water.

Daar was weinig uitzicht op een spoedige verlossing. We lagen daar in enfilade genomen door ik weet niet hoeveel mitrailleuzen. Daar was niets anders te doen, dan zich heel koest te houden en afwachten, wat er gebeuren zou.

We konden daar zoo een heel tijdje gelegen hebben; wel verminderde 't vuur der mitrailleuzen, maar de redding bleef uit. Niemand sprak een woord; we voelden geen goesting om veel te schertsen. Het die pe bewustzijn, dat de dood als een reusachtige roofvogel over ons zweefde en zijn prooi beloerde, liet ons niet los. Nu, 'k moet bekennen, 'k was maar een kleine jongen daar, wel niet bang, maar wat kondt ge doen? Ik ware in alle geval niet gaarne zoo met pak en zak in de eeuwigheid gegaan.

Daar er nu geen verandering scheen te komen in onzen neteligen toestand, stelde een van de kameraden voor een rozenhoedje te bidden. Ik geloof, dat hij naar ons hart sprak. Nooit heb ik gevoeld, als toen, hoe in zulke oogenblikken van groot gevaar ons hart zich als natuurlijk tot het gebed keert. En ik had zelf al, bij me zelven, eenige weesgegroeten gebeden; maar voor stellen samen te bidden, zoover had ik het nooit gebracht.

— „Nu, dat is geen slecht gedacht," zei ik.

— „Wel ja," zeiden de anderen.

Maar er was er één, wien dit niet aanstond. Bij dit voorstel schoot hij in een Fransche kolère.

— „Als ge wilt bidden, kunt ge dat alleen doen!" riep hij. „Ik wil van die vodden niet weten. En ik eisch, dat gij mijn opinie zult eerbiedigen."

— „Wel, gij moet niet meebidden, zoo ge niet wilt," sprak onze kameraad. „Maar indien wij sterkte vinden en opbeuring in 't gebed, laat ons dan betijen. Wij beleedigen u niet; maar vragen dat gij onze opinie zoudt eerbiedigen ook."

— „Bid maar op, kameraad," zei ik.

— „We zullen eens zien," tierde de andere.

Nu haalde onze kameraad een rozenkrans uit, maakte een kruisteeken, en begon het Onze Vader. Maar hij was nog niet tot aan: „Ons toekome uw rijk" gekomen, of de andere, zijn gezicht naar ons toekeerend, snauwde ons toe:

— „Ik protesteer...... Ik protesteer, nom de D......"

Maar hij had den tijd niet om zijn vloek te eindigen. Om zijn gezicht naar ons toe te keeren, had hij tevens den kop wat opgericht, en op 't zelfde oogenblik trof hem een kogel in 't vlakke voorhoofd. Hij viel morsdood neer in de gracht. En toen...... ja, ik kan dat niet anders zeggen, want het is de louter waarheid, toen heb ik God gezien En ik kan u verzekeren, dat ik nooit beter en inniger en met meer betrouwen heb gebeden, dan op dit oogenblik.

Ik kan u verzekeren, dat wij allen, die daar bij waren, niet anders konden denken of voelen, dan dat God om ons heenwaarde.

De nieuwe stelling aan de Ancre.

Over het ontruimen der Duitsche stellingen aan de Ancre meldt de „Berliner Lokalanzeiger" de volgende bijzonderheden.

Een vroegtijdige mededeeling van onze bewegingen zou aan den vijand verraden hebben, wat achter het gordijn van onze achterhoedepatrouilles verborgen moest blijven, tot het juiste oogenblik gekomen was, waarin ze mochten zien en weten.

De Engelschen zijn na dagen lang wachten, tastend en voelend binnengerukt in een leege ruimte, die alleen nog door de achterhoede vormende sectie infanterie bezet waren, terwijl de Duitsche strijdkrachten zich reeds lang in hun nieuwe stellingen hadden genesteld. De Engelschen hadden nog in dit nieuwe terrein zware verliezen geleden door onze achterhoeden en door het vuur onzer artillerie. Ons echter is het gelukt ons front van ongeveer 20 kilometer zonder eenig verlies van manschappen en materiaal van den vijand los te maken en een van één tot vijf kilometer dieper in het land gelegen nieuwe stelling, die ons om bijzondere omstandigheden meer geschikt toe leek, te bezetten.

De gebeurtenis zelf is tien dagen geleden ongeveer stelselmatig begonnen met het in de lucht laten vliegen van alle Duitsche dekkingen en bouwwerken, die den vijand van eenig nut konden zijn. Wat waarde voor hem kon hebben, werd vernietigd. De bodem, dien hij moest vinden, was bezwaarlijker dan een, waarop hij tot nu toe gestaan heeft. Dit alles gelukte zonder dat de vijand iets van belang daarvan merkte. En ongeveer acht dagen geleden kon het terugtrekken van de troepen onder den sluier van achterblijvende infanterieposten, en achter het gordijn van ons artillerievuur, plaats vinden.

De dood van Frankrijk.

Onder dezen titel levert Yves Huguet in „Le Rappel" van 18 Feb. l.l. een beschouwing over het bevolkingsprobleem in Frankrijk, welke beschouwing gebaseerd is op de opgaven der officiëele propagandagescbriften tot de vermeerdering van het geboortecijfer in dat land. Hij maakt daarin ook melding van het boek van Paul Gémahling, getiteld: „Het afnemen van het geboortecijfer en de toekomst van Frankrijk". Gémahling schrijft daarin o. a.

„Frankrijk is niet alleen getroffen door een betrekkelijke ontvolking, die daarin bestaat, dat het ophoudt zich te vermeerderen, doch het heeft in de laatste jaren in steeds sterkere mate dat vreeselijke verschijnsel leeren kennen, betwelk eenig is in de geschiedenis der moderne beschaafde volken: de volstrekte ontvolking. Meer sterfgevallen dan geboorten! Reeds in het jaar 1911 heeft Frankrijk 35.000 geboorten te weinig gehad, om de door den dood ontstane leemten aan te vullen. De oorlog heeft deze schrikkelijke crisis nog vergroot, door een groot gedeelte der mannelijke bevolking onder de wapenen te houden.

Volgens een rapport van André Honnorat in de Kamer van Afgevaardigden inzake het wetsvoorstel betreffende de ondersteuning der huishoudens van staatsbeambten heeft het jaar 1915 aan Frankrijk een derde zijner geboorten gekost.

Huguet wijst erop, dat in het jaar 1926 bij een gelijkmatig voortgaande bevolkingsontwikkeling in Duitschland en Frankrijk het bevolkingscijfer van Duitschland dubbel zoo groot zal zijn als dat van Frankrijk. Van 1871 (toen in Elzas Lotharingen anderhalf millioen inwoners voor Frankrijk verloren gingen en een half millioen menschen in den Fransch-Duitschen oorlog gevallen waren) tot 1911, heeft de vermindering van het aantal geboorten aan Frankrijk 13¼ millioen menschen gekost. Dat is dus hetzelfde alsof in 40 jaren tijd 7 even vreeselijke oorlogen gevoerd waren als die van 1870 was.

Dit alles lezende, denkt men onwillekeurig aan het woord van Roosevelt: „Deze groote natie pleegt zelfmoord."

Een oorlog, gevoerd door naties op krukken?

Wayfarer schrijf in de „Nation" een mistroostige oorlogsbeschouwing.

Wij zijn gedwongen, zegt hij, te rekenen op een langdurigen oorlog, die door de ontzettende slachting der komende veldslagen van worden verkort, maar niet worden beëindigd. Er zijn twee soorten voorspellingen. De eene is, dat het algemeene gebrek aan geld den oorlog in den zomer tot een einde zal brengen, de andere is, dat het gebrek aan geld den oorlog nimmer doet eindigen zoolang kapitalisten den geldsomloop kunstmatig kunnen uitbreiden door minderwaardige betalingsmiddelen en de toekomstige ellende der volken kunnen voorbereiden en dat de oorlog zoo lang zal duren, als de oorlogsgeest hem onderhoudt. Laat ons daarom onszelven niet bedriegen. De jeugd van Europa moet nog erger bloeden dan ooit; de vlam van haat en hartstocht, die de naties verteert, zal hooger en hooger rijzen. 1917 had een donkere dageraad; het zal een nog donkerder nacht hebben. Waar gaan wij heen? Naar een oorlog van verlamming, gevoerd door naties op krukken? Ik vrees het. Aan weerszijden kan men het niet uithongeren. Duitschland kan ons niet uithongeren; zelfs indien het alle onzijdigen van de zeeën hield, hetgeen niet waarschijnlijk is, zouden onze drie voornaamste voedingsmiddelen suiker, brood en vleesch niet ontbreken. Zijn eigen voorraden schijnen juist tot voorbij den herfst te reiken en dan kunnen beide partijen, indien de te wachten veldslagen in het Westen geen dramatische ontknooping brengen, zich in den vierden oorlogswinter dompelen. De moreele uitkomst is niet minder aan den vrede versperd. Eenige weken geleden bestond er uitzicht op een rage, maar zichtbare toenadering der twee hoofdvijanden, die hoop is verdwenen. Zij berustte tot zekere hoogte op het geloof, dat de partij van den Duitschen rijkskanselier de overhand had en dat zij bereid was een besliste belofte te doen in een terugtocht in het Westen, voornamelijk gebaseerd op de volledige teruggave van België. Van twee van zulke Duitsche aanbiedingen heb ik gehoord, zijn mij bekend; beiden hielden in de ontruiming van Fransch en Belgisch gebied en gedeeltelijke bijlegging van het geschil Elzas-Lotharingen. Thans wordt ik ingelicht, dat zij ongegrond zijn en dat wij tot dusver geen reden hebben te veronderstellen, dat Duitschland zou toestemmen in het terugtrekken uit Frankrijk of de volledige ontruiming van België, of herstel van dit land na den oorlog als een onafhankelijke economische staat. Daarom gaat de strijd voort onder verwijzing op de besliste weigering van Duitsche zijde om zijn ergste misdrijf van den oorlog ongedaan te maken. Ik stel dit vast en wacht correctie van eenig orgaan van het Duitsche liberalisme of socialisme, dat in staat is het met autoriteit te wraken of zelfs genegen is het te betwisten.

De opheffing der Jezuïetenwet.

De „Köln. Volksztg." schrijft onder den titel „Eindelijk": Gisteren, den 19den April, heeft de bondsraad de reeds zoo vaak, voor het laatst den 19den Februari 1913, met groote meerderheid genomen besluiten van den rijksdag tot opheffing van dit hateltjkste aller overblijfselen van den Kulturkampf goedgekeurd. Met hoeveel gerechtvaardigde vreugde we dit besluit begroeten en met hoeveel dank wij het onder alle omstandigheden ontvangen, toch zal niet licht een katholiek in het Duitsche rijk den uitroep kunnen onderdrukken, welken wij als opschrift boven deze beschouwingen geplaatst hebben. Want de geschiedenis van de opheffing der Jezuïetenwet, die nu eindelijk tot een verblijdend einde gekomen is, is lang, zeer lang.

En de „Köln. Ztg". schrijft: Wij staan nog steeds afkeerig tegenover deze orde. Maar wij ontkennen niet, dat uitzonderingswetten, slechte wapens zijn in intellectueelen strijd; dat de gerechtsdienaar niet de ware man is om de Jezuïeten te bestrijden. Veeleer zal deze hun vaak slechts het aurool der martelaars verleenen en daardoor nog grooteren invloed geven.

DE OORLOG.

Het einde van den oorlog is er nog niet, maar volgens Maarschalk HAIG wel het begin van het einde.

Terwijl de diplomatie den vrede tracht te bewerken, vechten de legers dapper door om de vredesvoorwaarden nog wat te kunnen verbeteren.

Donderdag 7 Juni, des nachts om drie uur, lieten de Engelschen een reeks van 19 mijnen, geladen met 500,000 Kilo springstof, tegelijk ontploffen onder de Duitsche verdedigingswerken nabij Messines in het Z. W. van België.

Deze prachtige positie was al sinds October 1914 in het bezit der Duitschers geweest. Van nature reeds sterk wegens terreinformatie werd

deze hoogte nog gedurende twee jaar zoo krachtig mogelijk versterkt volgens de nieuwste ondervinding tijdens desen modernen oorlog op gedaan. Deze mooie positie was een voortdurende bedreiging voor Yperen en een blijvende waarschuwing voor Calais, zij beheerschte daarenboven de omliggende vlakte en scheen bijna onneembaar.

In een paar uur tijds heeft het tweede Engelsche leger onder commando van [illegible] PLUMBER deze sterkte genomen. Nadat de mijnen ontploft waren, werden de loopgraven beschoten, waarna de infanterie aanrukte. Des morgens om zes uur was Messines genomen en des middags Wijtschaete aan den anderen kant van de hoogte gelegen. De Duitschers verloren 6,400 man aan gevangenen alleen en een twintigtal [illegible] kanonnen.

[illegible] overwinning beteekent de be[illegible] van België en het afsnijden van de Hindenburg-linie van haar Noordelijk steunpunt.

In het Zuiden, bij Soissons [illegible] Souchez was deze linie [illegible] verzwakt, en werd [illegible] ook in het Noorden, [illegible] toegebracht in St. Quentin, hart dezer verdedigingslinie. En dan!?

De positie der Duitschers wordt er niet beter op, wordt hier en daar zelfs zwak.

Intusschen kunnen zij hun vijanden nog leelijk afbreuk doen. Zoo hebben Woensdagmiddag 12 uur, 10 Duitsche vliegers boven Londen-West vele bommen laten vallen. Het bombardement duurde een vol kwartier. In het Westen van Londen wonen meest arme menschen. Aan dooden vielen er 97; 55 mannen, 16 vrouwen en 26 kinderen. Aan gewonden zijn er 439; 223 mannen, 122 vrouwen en 94 kinderen.

Koning Constantijn van Grieken[illegible] troon ten gunste van zijn tweeden zoon. Dat was de eisch der Entente. Een Fransch Senateur, de heer JONNART is in Griekenland aangekomen om te waken over de verdeeling van den oogst. Ook de Entente en de partij van Venizelos moeten hun deel daarvan hebben. Overigens bleef het rustig in Griekenland.

De Koning zal met een Engelsch schip naar Italië gaan en vandaar naar Zwitserland reizen.

De nieuwe Regeering in Rusland belooft wel veel, maar doet nog niets. De Amerikaansche spoor-ingenieurs zijn daar nu aan het werk getogen, wat toch wel wijst op eenige aanstaande actie.

Ja, als Rusland weer in 't groot zou aanvallen in het Oosten, wordt de positie van Duitschland in het Westen [illegible].

Het begin van het einde is te zien, maar hoeveel ligt daar nog tusschen?

Algemeen echter rekent men, dat de oorlog nog dit jaar zal eindigen. God geve het!

Berichten uit de Kolonie.

Zaterdag morgen ontving [illegible] edelgestrenge Heer Gouverneur van Z. Exc. de Minister van Koloniën telegrafisch bericht, dat Hare Majesteit de Koningin tegenwoordig was in de trein, waarmede dicht bij Utrecht een ongeluk gebeurde. Slechts eenige reizigers bekwamen lichte verwonding.

Hare Majesteit schijnt dus met den schrik te zijn vrijgekomen, maar heeft in ieder geval in groot gevaar verkeerd.

Hopen we van harte, dat verdere verkeerde gevolgen uitblijven en [illegible] van de algemeen[illegible] lang gespaard mag [illegible] zondheid.

Staking.

Aan de Kolenwerven der firma S. E. L. MADURO is in het begin dezer week een staking uitgebroken; er werd hooger loon geëischt. Woensdagmorgen is het werk weer hervat, daar de Firma aan de sjouwers aan den wal f 2 had toegestaan, en aan de stuwers in de bunkers f 2,50.

De Rayo.

Zondagmorgen is de Loods, de Heer DEBROT, met de Schoener *Victoria* en de Bijlander *Linda* van de [illegible] teruggekeerd. De *Rayo* was een[illegible] op een onderzeesch rif geloopen, [illegible] het stuur werd vernield, dat op zijn beurt de achtersteven verwrong. Daardoor ontstond een lek waardoor het water het schip binnenstroomde. De Curaçaosche jongens, onder leiding van een Duiker, hebben hard gewerkt en de halve lading planken een paar Kilometer ver door het water naar land gesleept. Die halve lading is hier binnengebracht, en nu is Donderdag de *Victoria* opnieuw uitgevaren naar de Aves om te zien of de overige lading en het schip zelf nog gered kunnen worden. Voor dit laatste zal heel wat dynamiet noodig wezen, daar er een vaargeul in de kraaksteentjes gemaakt moet worden om het schip van het rif weer in volle zee te brengen. Het lek zal wel te stoppen zijn en een paar flinke pompen zuigen gauw heel wat water weg.

V. V. V.

Gisterenmorgen had de verdaagde Algemeene Vergadering der Vereeniging tot bevordering van het Vreemdelingenverkeer plaats. Wat is het toch jammer, dat deze Vereeniging zoo weinig belangstelling ondervindt; zij zal toch zeer zeker grootelijks in het belang van Curaçao werkzaam zijn. Reeds nu heeft het Bestuur de noodige voorbereidselen gemaakt om na den oorlog het [illegible]boekje voor vreemdelingen zoo spoedig mogelijk te laten drukken. De Hollandsche tekst is al lang klaar, meer dan 40 mooie plaatjes geven een zeer volledig overzicht van het vele bezienswaardige van onze stad en ons eiland. De Spaansche en Engelsche tekst komen deze maand gereed. Zoodra men zeker is, dat het origineel met cliché's en foto's veilig over kan komen, gaat alles naar den drukker. Aan Handel en Particulieren zal vooral gelegenheid gegeven worden advertenties voor het boekje op te geven. Als dat boekje er maar eenmaal is, zal de animo voor de Vereeniging wel stijgen, want men zal ongetwijfeld het groote nut dezer reclame spoedig genoeg ondervinden.

Eindelijk!

Algemeen wordt verteld, dat het Gouvernement eindelijk tot een ver[illegible] van WACKO en dat deze toestemming heeft gegeven een stuk van zijn grond af te nemen om dien leelijken hoek bij het begin van den Rooden Weg te verwijderen.

De Nieuwe Kerk.

Het wordt nu de moeite waard eens een kijkje te gaan nemen naar den nieuwen bouw op San Mateo. De frontmuur is al op halve hoogte, de zijmuren op volle en de achtermuur bijna op heele hoogte. Dank zij de welwillend verleende hulp van de Directie der *Curaçaosche* kan dezer dagen begonnen worden met het gieten der kolommen van gewapend beton. Men schenke zijn [illegible] mooie versiering in dezen bouw aangebracht, de forsche lijsten, de uitgebeitelde kapiteelen, de rijzige bogen en slanke kolommen van den voorgevel binnen in de kerk, en bereken eens de hoogte van torens en front. De ligging der kerk is ook zeer mooi, het geheel zal prachtig uitkomen tegen den heuvelachtigen achtergrond. Als er geen verdere tegenslag komt, staat de nieuwe kerk in October onder dak en kan de inwijding tegen Kerstmis worden tegemoet gezien.

San Salvador.

[illegible] verschillende voorsteden [illegible] goed als geheel verwoest door [illegible] aardbeving en een soort van orkaan. Menschenlevens zijn er betrekkelijk weinig te betreuren, met name de aldaar wonende Curaçaonaars bleven allen gespaard.

Ook in Maracaibo is er een kleine aardbeving geweest.

Don Alberto.

Deze sleeper is eindelijk Vrijdagmorgen weer in onze haven teruggekeerd, met de eerste lading olie! Mogen er nog velen volgen en in [illegible] tempo.

[illegible]

Gedurende het 1e kwartaal van het loopende jaar werd uitgevoerd:

		voor een waarde van
van Curaçao	„	f 767,663
„ Aruba	„	f 42,694
„ Bonaire	„	f 34,343
„ St. Martin N.G.	„	f 19,747
„ St. Eustatius	„	f 17,738
„ Saba	„	f 2,904
De geheele Kolonie		f 885,116

Dat is ruim 2 ton meer dan gedurende het 1e kwartaal van 't vorige jaar.

Oogenschijnlijk is dat een prachtige vooruitgang, maar die, helaas, alleen reeds door de *steenkolen* wordt ingehaald.

Verleden jaar 1e kwartaal werd voor f 249,955 aan steenkolen uitgevoerd, dit jaar voor f 512,110, of voor ruim 2½ ton meer.

Dit accres is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de hoogere prijzen.

De HOEDENuitvoer was bijna hetzelfde.

1e kw. 1916 voor f 96,222.
1e kw. 1917 voor f 97,997.

ALOE was veel minder dan verleden jaar.

1e kw. 1916 voor f 83,987.
1e kw. 1917 voor f 17,023

DIVIDIVI was ook slecht.

1e kw. 1916 voor f 38,500.
1e kw. 1917 voor f 18,725.

GEITENVELLEN waren weer veel beter.

1e kw. 1916 voor f 6,842.
1e kw. 1917 voor f 32,981.

KATOEN was ook beter.

1e kw. 1916 voor f 3,978.
1e kw. 1917 voor f 17,223.

ZOUT eveneens.

1e kw. 1916 voor f 10,914.
1e kw. 1917 voor f 24,110.

PHOSPHAAT was iets minder.

1e kw. 1916 voor f 84,696.
1e kw. 1917 voor f 75,723.

Summa Summarum was het eerste kwartaal niet bizonder goed en niet bizonder slecht, een echt oorlogskwartaal.

Schipbreuk.

De Amerikaansche Schoener *Louis and Rossy* is op 50 Mijl ten N. van Bonaire vergaan. Het schip had op dat eiland zout geladen voor Porto Rico. De kapitein tevens eigenaar van het schip, en 7 leden der bemanning konden zich redden in een boot, die na twee dagen bij Westpunt uitkwam. De schepelingen hebben gedurende die twee dagen veel geleden, maar werden in Westpunt goed geholpen. Vrijdagmorgen zijn ze in de stad aangekomen.

Posterijen.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven.

Salvador Blanco, [illegible] Gonzalez, Clemencia Jandroep Josefa Kohen, Ramon Mendosa, Antonio M. Muñez, Anicasia Sembele, Victor Sillé, Anglo South American Bank Ltd., Eloia y Irma Vargas, C. A. Verhey, Pedro E. Wellmann.

Aangeteekende stukken: Barney Braunsten, Martin Einaar, Francisco Gimeno ojo Morris E Curiel, Lucilla Gomez, Rodolfo Leyba, M. C. A. M. Paris.

Drukwerken: Marg. Neumann Gordna, Taurel Hnos, Petronila Sneeder.

Drukwerken zonder [illegible] story, Graafsche Courant, Illustrated London News, The Theatre.

Officieele berichten.

Aan den onderwijzer 2de klasse aan de Emmaschool alhier J. Muller is tot verder herstel van gezondheid een maand verlofsverlenging verleend.

Bevorderd zijn:

tot eerste commies: de twee commiezen C. van den Berge en Th. F. van der Linde Schotborgh.

tot 2de commies: de adjunct commiezen J. H. A. W. Sprock, C. J. Debrot Ph. F. de Haseth PLz. en H. Forbes Schotborgh.

tot adjunct-commies: de klerken Jac F. Haayen, P. T. S. Krafft, R. F. W. Boskaljon, J. H. Perret Gentil Lz. en B. Ph. P. Schrils, welke laatste tevens overgeplaatst is op Curaçao en werkzaam gesteld op het postkantoor,

tot klerk: de aspirant klerken J. F. K. Perret Gentil, die tevens overgeplaatst is op Bonaire, en A. W. de Haseth.

[illegible] de beambten J. P. E. Gorsira, [illegible], die tevens overgeplaatst is naar de Gouvernements-Secretarie, M. B. Daal, J. M. S. van Eps en G. J. Ferguson.

De beambte J. A. de Haseth is overgeplaatst naar het postkantoor alhier.

Aan den wd. ontvanger op St. Eustatius Q. L. Rigaud, is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan de onderwijzeres 2de klasse aan de Wilhelminaschool alhier Mevr. M. Vermeulen-Vermeer is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

Aan den klerk [illegible] Gentil is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend.

De schrijver op Bonaire G. E. Hellmund is tijdelijk belast met de functiën van klerk aldaar.

Aan den heer S. E. L. Maduro is op zijn verzoek eervol ontslag verleend als Directeur van de Curaçaosche Bank, onder dankbetuiging van de door hem in dat ambt bewezen diensten.

Aan den seinmeester op het fort Nassau alhier A. Hasselmeyer is tot herstel van gezondheid een maand verlof verleend, en gedurende dat verlof is C. L. van der Gen belast met de betrekking van seinwachter op dat fort.

O. G.

De Gouverneur heeft bij den Kol. Raad een ontwerp ingediend van een verordening, regelende den Openbaren Gezondheidsdienst in de Kolonie Curaçao.

Het doel van het ontwerp verordening is om de belangen der volksgezondheid in deze kolonie toe te vertrouwen aan een Openbaren Gezondheidsdienst, wiens directeur den dienst vertegenwoordigt en er het middelpunt van uitmaakt.

De gezondheids-commissie is gedacht, eensdeels als een advies voor het Bestuur, andersdeels als eene bron van voorlichting en hulp voor den Openbaren Gezondheidsdienst in hygiënisch-sanitaire zaken en in zaken van meer algemeenen aard, bijv. kennis van land en volk, belangen van industrie, handel en scheepvaart enz.

Het was niet noodig de taak en de bevoegdheid der gezondheidscommissie zoo uitgebreid te maken als in het Moederland, omdat de gezondheids-commissie hier niet in aanraking komt met zelfstandige gemeentebesturen, zooals in Nederland, maar enkel met het Bestuur, den Openbaren Gezondheidsdienst en met het publiek.

Door de bepaling, dat het personeel van den Openbaren Gezondheidsdienst geen lid der commissie kan zijn, is er tegen gewaakt, dat zij te eeniger tijd te weinig zelfstandig zoude worden in samenstelling en te veel het contact met de bevolking, waaruit zij behoort voort te komen, zoude verliezen.

Aan de andere zijde wordt het nauwe verband met den Openbaren Gezondheidsdienst voldoende verzekerd door het lidmaatschap en praesidium van den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

De benoeming van gewone leden, niet op Curaçao woonachtig, stuit op het bezwaar van zeer hooge reis- en verblijfkosten en op de moeilijkheid, om zaken-mannen te vinden, die enkel voor het bijwonen van eene vergadering der commissie dagen en soms weken van huis zouden moeten zijn. Daarom is getracht het bezwaar te ondervangen, door de benoeming van correspondeerende leden voor alle eilanden der kolonie, behalve voor Curaçao.

HAVEN-NIEUWS
VAN 9 JUNI. – 23 JUNI.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	P W Johnson	9 Juni	New York	14 Juni	New York
Philadelphia	G W Goodman	14 „	La Guayra	14 „	New York
Merida	A Johnson	13 „	Maracaibo	14 „	Maracaibo
mimer	Hopland	11 „	New York	12 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	16 „	New York	16 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	18 „	Maracaibo	18 „	La Guayra
Merida	A Johanson	20 „	La Guayra	21 „	Maracaibo
Caracas	H Hichborn	20 „	New York	21 „	La Guayra
Zulia	S S Morris	21 „	Maracaibo	21 „	New York
Mimer	Hopland	18 „	Maracaibo	18 „	New York
Hugo	Hanzen	11 Juni	Norfolk	[illegible] Juni	Cuba
Mannuel Calvo	J Siza	16 „	Colón	16 „	Barcelona

Schoeners	Aankomst	van	Schoeners	Vertrek	naar
Gacela H	9 Juni	Maracaibo	*R Maria H*	10 Juni	Aruba
Victoria V	10 „	Isl Aves	*Meteor H*	11 „	Maracaibo
Estelle	10 „	Aruba	*Estelle*	14 „	Isla Barlov
Brion V	10 „	Maracaibo	*Victoria*	13 „	isla aves.
M Leoneita H	11 „	Maracaibo	*Maria Leoncita*	12 „	Aruba
Carlota H	12 „	Maracaibo	*Gacela H*	13 „	Maracaribo
Princes Juliana	13 „	Bonaire	*Brion V*	14 „	Maracaibo
R. Maria H	13 „	Aruba	*Frieda H*	15 „	Mayaguez
Sirena H	13 „	Maracaibo			
Frieda H	14 „	VeladeCoro			
Marina	14 „	Vela deCoro			
Clara	14 „	Rio Hacha			
Rita Otilia V	15 „	Maracaibo			

Buitenland.

Duitsche oogmerken.

Alles duidt aan, dat men in Duitsche kringen weinig ingenomen is met de onomwonden verklaring van Oostenrijk-Hongarije waarin beteekend werd, dat men te Weenen een vrede wil zonder welke verovering ook.

Het officieus „Fremdenblatt" uit Weenen had nogmaals een artikel laten verschijnen, dat op het prijsgeven van alle veroveringsoogmerken tegenover Rusland drukte.

Uit Berlijn werd aan de „Kölnische Volkszeitung" geschreven, dat een vergelijk met Rusland inderdaad mogelijk is, maar dat het anders gelegen is in het Westen; daar moet Duitschland de bezette streken behouden als vuistpanden, als ruilgebied tegen de Duitsche koloniën; bovendien moet Duitschland ook wezenlijke waarborgen bekomen ten aanzien van België.

Uit de meening van de „Kölnische Volkszeitung", die ook in invloedrijke Duitsche kringen heerscht, blijkt het volgende: 1e. Men hoopt nog steeds van de Russische toestanden gebruik te kunnen maken om het met Rusland tot een afzonderlijken vrede te laten komen, die ook de andere mogendheden tot den vrede dwingen zou; 2e. België wordt niet alleen als de troef beschouwd, waarmee Duitschland zijn koloniën hoopt terug te krijgen; nog steeds wordt er naar gestreefd de Duitsche voogdij–plannen ten aanzien van België ten uitvoer te brengen, naar gelang de militaire toestand zulks gedoogt.

Daardoor wordt bewezen, dat in het belang van België het er op aankomt de Russische regeering aan te sporen tot het voortzetten van den oorlog, en dat de militaire overmacht van de Entente op het Westelijk front de beste waarborg is, die de Duitsche voogdij-plannen ten aanzien van België verijdelen kan.

De vredesvoorwaarden en Engeland.

De Nederlandsche Anti–Oorlogsraad deelt het volgende mede:

In het Engelsche, door F. W. Hirst uitgegeven weekblad „Common Sense" van 24 Maart vindt men een uitvoerig verslag van een vergadering, welke onder leiding van Lord Parmoor op 19 Maart te Londen is gehouden.

De vergadering, die in goede orde verliep, werd door ongeveer 1200 personen bijgewoond. De volgende personen waren o. a. op het podium gezeten: Lord Courtney, Sir E. Pears, N. E. Buxton, M. P., Lees Smith, M. P., Arnold, M. P., Dickinson, M. P., Graham Wallas en Nevinson; Lord Bryce had schriftelijk zijn instemming betuigd.

In zijn openingswoord herinnerde Lord Palmoor aan het manifest van de Russische Doema en wees er op hoe vrijheid en verdraagzaamheid ook van een land in oorlog slechts de kracht kunnen verhoogen. Voorts betoogde de voorzitter de noodzakelijkheid, om niet alleen de eigenlijke vredesvoorwaarden, maar eveneens de vraag van een nieuwen internationalen bond ter verzekering van de duurzaamheid van den vrede te bespreken. Naar zijn meening was noodig „een vredesverdrag, op zich zelf rechtvaardig en billijk, waardoor de indruk zou worden weggenomen, alsof wij diegenen, die op het tegenwoordig oogenblik onze vijanden zijn, moeten straffen.

Noel Buxton M. P. deelde mede, dat hij tijdens zijn verblijf in Amerika van zeer bevoegde zijde had vernomen, dat „Duitschland eenige maanden geleden bereid was het grondgebied, dat het veroverd had, zonder eenige uitzondering terug te geven, tevens toe te stemmen in een uitweg naar de zee voor Servië en in den afstand van Trentino aan Italië, afstand te doen van alle overheersching in Servië en België en aan België een schadevergoeding te geven. Duitschland was eveneens bereid, niet alleen om uit Frankrijk terug te trekken, maar ook om aan Frankrijk een groot deel van Lotharingen met inbegrip van de vesting Metz af te staan. Rusland zou het gebruik krijgen van de Dardanellen onder internationale controle, terwijl Amerika bereid zou zijn, deze controle uit te oefenen."

Mr. Buxton voegde hieraan toe dat men in Amerika deze voorwaarden als zeer goed te verwezenlijken beschouwde, altijd mits de Geallieërden niet verlangden Duitschland door geheele uitsluiting van de koloniale wereld te vernederen. Ten slotte gaf spreker als zijn meening te kennen, dat zich binnenkort de gelegenheid zou voordoen, om nog gunstiger voorwaarden te verkrijgen en dat dan een dergelijke gelegenheid onmiddelijk moest worden aangegrepen.

Sir. E. Pears besprak vervolgens o. a. de kwestie van Konstantinopel: Drie mogelijkheden werden naast elkander gesteld: de geallieerden konden Konstantinopel aan de Turken laten, het aan de Russen overgeven of wel het maken tot een internationalen staat. Volgens den spreker zou de eerste mogelijkheid waarschijnlijk onuitvoerbaar zijn, de tweede zou de bedreiging van nieuwe oorlogen inhouden; de eenige diplomatieke oplossing zou zijn, een geïnternationaliseerd Konstantinopel met iets als de Donau–commisie.

Lees Smith verklaarde, dat „indien Engeland een nieuwe groote onderneming begon zonder eerst alle moeilijkheden geprobeerd te hebben om vrede te krijgen door onderhandeling, men een groote misdaad zou begaan", welke uitspraak met langdurig applaus werd ontvangen.

Tenslotte werd met één stem tegen het volgende besluit aangenomen:

„De vergadering begroet met vreugde de instemming, door de geallieërden betuigd met het Amerikaansche voorstel van een Volkerenbond ter voorkoming van nieuwe oorlogen, geeft als haar overtuiging te kennen, dat geen vredesverdrag difinitief zou zijn, als het niet de rechtmatige verlangens van alle staten, erkent, en dringt er bij de regeering op aan, dat zij haar invloed aanwende om zulk een vredesverdrag te verkrijgen, zoo spoedig dit mogelijk zal zijn."

De rede van Lloyd George.

In een zeer belangrijke rede, te Londen gehouden, sprak Lloyd George breedvoerig over de voedselkwestie en zegde verder o. m.:

De toekomst van het land staat op het spel. Ik heb van staatslieden gehoord, die meenen dat na den oorlog de oude methoden weer zullen worden toegepast. Menschen die geen politici kennen, stellen zich hen voor als wilde revolutionairen. Ze zijn echter de meest reactionaire menschen ter wereld.

In dit land moesten er twee partijen zijn. Vóór den oorlog waren er vijf, die onderling totaal onafhankelijk waren van elkaar. De menschen ontdekten dat geen van alle de wijsheid in pacht had en zelfs niet de vijf bij elkaar. Dit is een der omwentelingen als vrucht van den oorlog. Aan die oorlog heeft geen enkele partij gedacht. Alle partijen erkennen nu, dat die dingen noodzakelijk zijn om het land te redden. Als de oorlog voorbij is en we met het herstel in 't algemeen beginnen, moeten we niet terugkeeren tot de beschimmelde programma's der partijen op zich zelf.

Laten we zoeken naar de beste methoden voor ons zelf tegenover de feiten, die we vóór den oorlog nog niet kenden. Wij werden duizend jaar ouder en wijzer. De ervaring van geslachten is in enkele winters ons deel geworden. We zouden het grootste lot onwaardig worden, waartoe de Voorzienigheid dit geslacht heeft geroepen, als we dat alles overboord zetten ter wille van eenige formules, die vóór den oorlog werden in elkaar gezet.

Over de noodzakelijkheid van een nauwere aaneensluiting van het rijk sprekende, zei de minister:

Wij zijn te rade geworden, dat het in de toekomst de taak is van de staatslieden in Groot–Brittannië zoowel als in de landen van overzee om het rijk met nauwere banden te zaam te verbinden, banden van belangen, verkeer, handel, bedrijf en algemeene handelsbetrekkingen. Wij hebben aan dit vraagstuk onze aandacht geschonden en besloten dat het, om deze ontzaglijke gewesten van het rijk te ontwikkelen, noodig is, een buitengewone aanmoediging te verleenen aan de productie van elk deel van het rijk. Wij gelooven dat er een stelsel van voorkeur ingesteld kan worden, dat geen belasting op voedsel zal meebrengen. Wij gelooven dat dit kan geschieden zonder zulk een belasting. Meer in het bijzonder kunnen maatregelen genomen worden, gelijk andere landen die genomen hebben, om de verbindingen tusschen de verschillende deelen van hun overzeesche gewesten te verbeteren. Daardoor zullen de voortbrengselen van het eene land in dit groote rijksgemeenebest gemakkelijker en goedkooper vervoerd kunnen worden naar de markten in een ander deel. Ons rijk heeft onmetelijke hulpmiddelen aan rijkdommen delfstoffen, voedsel, hout en alle voorbrengselen die den mensch tot gerief zijn, en het is duidelijk dat dit niet alleen tot voordeel zal zijn van het bijzondere land, waar die voortbrengselen vandaan komen, maar van alle andere deelen, ook van het Vereenigde Koninkrijk, dat zulk een verkeer zooveel mogelijk wordt ontwikkeld, het zal het rijk rijker maken, stevigen en tezaam verbinden.

Om een goed samengesteld en krachtig rijk te hebben — en dat is noodzakelijk — moeten we Ierland van een achterdochtigen, morrenden en gevaarlijken nabuur tot een opgewekten en trouwen makker maken. (Toejuichingen).

Zuid-Afrikaanders in 't gevecht.

Reuter's bijzondere berichtgever bij de Britsche strijdkrachten in Frankrijk beschrijft de rol, die de Zuid–Afrikaanders hebben vervuld in den grooten slag bij Atrecht. Hij zegt o. m.:

Zij hebben schitterend nieuwe lauweren behaald, terwijl hun verliezen heel licht zijn. De „springbokken" openden om half zes in den ochtend den aanval. In volmaakte orde gingen ze voorwaarts. Elk regiment werd door zijn eigen kolonel ten strijde gevoerd. Ons spervuur wordt geschetst als een wolk van vuur. De troepen trokken daar vlak achter voorwaarts. Ze deden het zoo kalm, alsof ze voorbij generaal Smuts marcheerden bij den legerschouw, die twee dagen eerder gehouden werd. De beschieting veegde het eerste Duitsche loopgraafstelsel schoon en de Zuid–Afrikaanders waren over de borstwering, vóór de bezetting den tijd had gevonden om uit de holen te voorschijn te komen. Een afdeeling achterlatend, om de schansen na te speuren en de gevangenen in ontvangst te nemen, gingen de troepen naar de tweede en derde linie, waar ze volgens het plan adem schepten. Zoo snel was de aanval in zijn werk gegaan, dat één regiment de eerste linie loopgraven bereikte zonder een enkel verlies.

Toen er opnieuw tot den opmarsch werd bevolen voor het tweede deel van den aanval, stormden de „springbokken" erop los. De Duitscher maakte, dat hij wegkwam en de zonen van het zuiden beseften, dat ze den vijand verslagen hadden. Een dorp werd genomen en daarna sloeg de eerste aanvalsgolf tegen een echt netwerk van verdedigingsstellingen, maar ze kwamen in onweerstaanbare vaart opzetten en ofschoon de Duitschers hier en daar stand hielden, bestond de vooruitgang gestadig in niets anders dan dat ze om versterkte punten heen trokken, waartegen een frontaanval noodelooze offers zou hebben meegebracht. De bijzondere troepen, die achter aan kwamen, moesten het daarmee klaar spelen.

De tweede linie, niets minder dan een vesting, werd stormenderhand genomen. Tegen de wallen opklauterend, die op eenige punten 50 voet hoog waren, waren de Zuid-Afrikaanders over meer dan een mijl diep in het Duitsche verdedigingsstelsel doorgedrongen. De gevangenen schoten als paddestoelen uit den grond. De Duitschers waren totaal hun stuur kwijt. Het eenige, waar ze zich op scheen te spitsen, was om de troepen te vinden, die er het aantrekkelijkst uit zagen om zich aan over te geven. De mannen namen den top van den rug, terwijl de zon nog maar even boven de oosterkim stond en zelfs nog voordat werd halt gehouden om de kelderholen te zuiveren, de machinegeweren en anderen buit bijeen te garen en de gewonnen linie te verstevigen.

Maar de Zuid-Afrikaanders poosden niet lang. Ze hadden in last, de derde linie der Duitschers te bemachtigen en ze waren erop gebrand, dat te doen.

Opnieuw oprukkend, vonden ze de Duitschers in een toestand van volslagen verwarring. Deze gooiden de geweren weg en staken de handen in de hoogte. De Zuid-Afrikaanders hadden hun plicht gedaan. Alles, wat hun was opgedragen, hadden ze volbracht.

Het Martelaarschap van het Grieksche Volk.

Men meldt uit Lausanne aan de N. R. Crt.:

Het martelaarschap van het Grieksche volk duurt voort, tengevolge van de wreede blokkade die Frankrijk en Engeland voor politieke doeleinden met dezelfde strafheid blijven toepassen. Naar tijdsorde zijn de gevallen van hongerdood, die elken dag in aantal toenemen in nietbezet Griekenland als volgt: 25 in Januari, 26 in Februari, 49 in Maart. Al deze gevallen zijn door lijkschouw vastgesteld, doch daarenboven zijn nog andere gemeld, zoo zijn in den laatsten tijd de volgende gevallen van dood door uitputting tengevolge der blokkade opgeteekend: 2 te Kephalonia, 3 te Ithaka, 1 in Messenië, 3 in Lecedemon, 4 te Spetzai, 1 te Poros, 1 te Salamis, 3 te Laurium, 7 in Thessalië en 40 in Epirus. De Grieksche visschersvaartuigen zijn door de geallieerden in beslag genomen.

Het volk blijft, ondanks den onrechtvaardigen druk en de steeds toenemende eigenmachtige eischen der entente, flink.

Den 21sten April heeft het volk in een betooging, waarbij alle volksklassen van Athene en Piraeus vertegenwoordigd waren en waar alle vakvereen. afgevaardigden hadden heen gestuurd, opnieuw zijn onwrikbare gehechtheid aan koning Konstantijn betuigd en geprotesteerd tegen den terugkeer van de revolutionairen, wien overeenkomstig den eisch de straf was kwijtgescholden. De „Temps" meldt den tekst der motie, die op die vergadering werd aangenomen:

„Het Helleensche volk zou zijn land liever in asch en rookende puinhoopen veranderd zien, dan in zijn schoot de schenders van zijn nationale eer, de beulen van zijn kinderen, en de verraders op te nemen, die zijn vrijheden gewelddadig hebben vernietigd, aanstichters als ze zijn van al die beproevingen die een afgrond hebben geopend tusschen Griekenland en de beschermende mogendheden, zij, die alles verraden hebben, wat de natie en het ras heiligs hadden en die den grondslag hebben ondergraven van den troon welke voor het volk een heilig en roemrijk zinnebeeld is, een nationale geschiedenis van dertig eeuwen heeft gekenmerkt, en de bevrijder en redder van ons groot en roemrijk vaderland was."

Scheepsberichten.

(OFFICIEEL).

Gedurende de maand Mei zijn

Binnengekomen. VAN		Uitgezeild. NAAR	
Aruba	37	Aruba	41
Barbados	2	Barbados	1
Bonaire	47	Bonaire	46
Bov. eilanden	1	Bov eilanden	1
Ciudad Bolivar	1	Guanta	1
Cuba	1	La Vela de Coro	12
La Vela de Coro	12	Maracaibo	15
Maracaibo	19	Pto. Cabello	6
Mayaguez P. R.	1	Pto Colombia	1
Pto. Cabello	6	Rio Hacha	8
Rio Hacha	8	San Juan P. R.	2
San Juan P. R.	2	Santa Martha	1
Sto Domingo	1	San P d Macoris	1
St Thomas	1		
totaal	134	totaal	131

Zoo'n drukke Zeilvaart als in Mei l. l. hebben we in de laatste jaren niet gehad. Zeer zeker een verblijdend teeken, dat niettegenstaande de Europeesche oorlog onze scheepvaart zich zoo flink staande houdt.

Staat van het aantal vaartuigen, die het eiland Curaçao in de maand Mei 1917 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		Inhoud in M^3.			Inhoud in M^3.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Mei	134	13.895	12,656	30	170,492	106,848
Vorige maanden.	434	59,331	54.239	104	565.911	351.792
Totaal.	568	73.226	66,895	134	736.403	458640

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.